

Røntgenundersøgelser af columna lumbalis – indblændning ved analog vs. digital teknik

Lars Göran Zetterberg

MSC, radiograf, adjunkt

Radiografuddannelsen, University College Nordjylland, Aalborg, Danmark

Baggrund:

Overgang fra analog til digital røntgenteknik

Reduceret motivation for at blænde ind?

No previous
study has
examined this
issue

Reduceret motivation for at blænde ind?

- Incitamentsværdi (reduceret?)
  - Incitament (reduceret?)
  - Motivation (reduceret?)
-
- Normative forventninger – pligt og etik

Katzenelson 2004: *Drivekræfter, følelser og erkendelse*

Hypotese:

- Efter digitaliseringen bestråler radiografer, ved røntgenundersøgelser af columna lumbalis, et større område udenfor området af diagnostisk interesse, end man gjorde før digitaliseringen

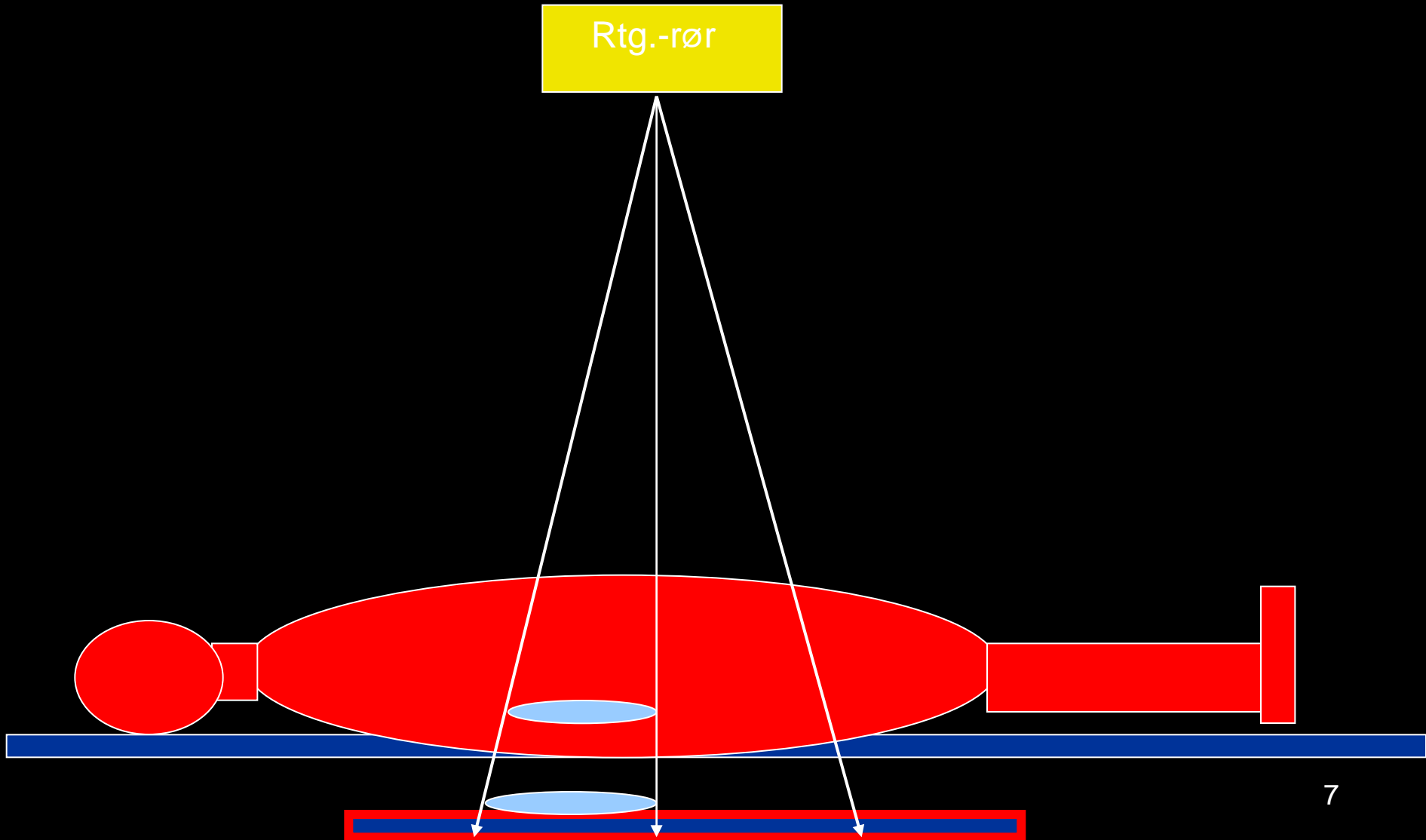
Formål:

- At undersøge om radiografers indblændningspraksis er blevet forringet i forbindelse med digitaliseringen
- At gøre opmærksom på evt. behov for forbedring af praksis
- At reducere strålingsinducerede skader og at forbedre billedkvaliteten

Metode:

- Valg af anatomisk region /
projektion
- Anatomisk område af
diagnostisk interesse (ODI)
blev defineret

Variierende forstørrelsesgrad: Ratio

Digitale billeder:
opmåling på
ARBEJDSSTATIONEN
(ikke i PACS)

Distance outside the
area of diagnostic
interest in cranial
direction: 6,7 cm.
 $(6,7 / 40) \cdot 100 = 16.8 \%$

Separat L5-billede
var standard på
de to afdelinger!

Dataindsamling:

Valg af sygehus – generalisering?

Dataindsamling:

- Norsk universitetssykehus:
  - (pilotstudie)
  - 50 analoge
  - 50 digitale
- Dansk lokalsykehus:
  - (pilotstudie)
  - 36 analoge
  - 36 digitale

Dataindsamling, digitale billeder:

Radiografer blev IKKE
informeret om hensigten
med studiet

(efter aftale med afdelingsledere)

Praktisk dataindsamling

Analoge:

- Arkiv (støvede!)
- 0-4 år før digitaliseringen
- Konsekutiv rekruttering

Digitale:

- Modaliteten
- Weekend / nat
- Konsekutiv rekruttering

Inklusions- og eksklusionskriterier:

Inclusion criteria:

- X-ray images (frontal projection of the lumbar spine)
- adult patients (aged 18 or older)
- produced in accordance with respective departments' standard projections

Exclusion criteria:

- visualized osteosynthesis materials
- produced by the use of fluoroscopic units
- images that displayed a *smaller* anatomical area compared to the ADI

Pilotstudie

måleusikkerhed , variation mellem 1. og 2. måling

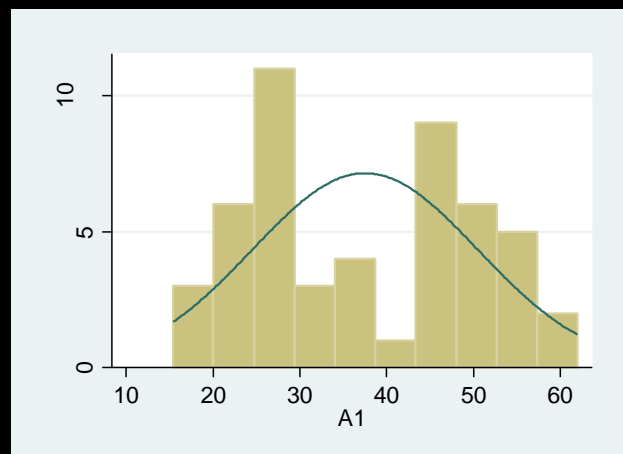
• <u>Variation</u>	<u>Analoge</u>	<u>Digitale</u>
• Middel (mm)	1,4	1,0
• Største variation	8	4
• Mean % af afstande	1,4	2,0
• Største variation (%)	7,8	7,8

Sammenligning af udblændning analoge / digitale:

- *Two-sample Wilcoxon rank-sum (Mann-Whitney) test*
- *(- normalfordeling)*

Eksempel:

Areal udenfor ODI, analoge billeder, NO

Resultat PILOTSTUDIE

(20 analoge og 20 digitale billeder):

arealet af den del af eksponeret område som ligger udenfor ODI:

- Middel:
- Digitale: 61%
- Analoge: 46%
- P-værdi: $<0,001$

- Ingen styrkeberegning!

Resultat, hovedstudie:

(86 analoge og 86 digitale billeder):

arealet af den del af eksponeret område som ligger udenfor ODI:

- Middel:
- Digitale: 62%
- Analoge: 42%
- P-værdi: $<0,001$

Resultat, hele studiet

86 digitale og 86 analoge billeder:

Digitale

Bestrålet areal:

791 cm²

Areal, ODI:

300 cm²

 = 62%

af
bestrålet
areal

Analoge

Bestrålet areal:

541 cm²

Areal, ODI:

300 cm²

 = 42%

af bestrålet
areal

Resultat, Norge:

(50 analoge og 50 digitale billeder):

arealet af den del af eksponeret område som ligger udenfor ODI:

- Middel:
- Digitale: 63%
- Analoge: 38%
- P-værdi: $<0,001$

Resultat, Danmark:

(36 analoge og 36 digitale billeder):

arealet af den del af eksponeret område som ligger udenfor ODI:

- Middel:
- Digitale: 60%
- Analoge: 49%
- P-værdi: $<0,001$

Konklusion: ***studiet støtter hypotesen***

- Efter digitaliseringen bestråler radiografer, ved røntgenundersøgelser af columna lumbalis, et større område udenfor området af diagnostisk interesse, end man gjorde før digitaliseringen

Diskussion:

- Konsekvenser af ændret indblændningspraksis:
- Højere stråledosis end nødvendig
- Billedkontrasten reduceres sandsynligvis (jf. Jeffery 1997 og Bushberg 2002)

Forslag:

- *Education* with focus on undergraduate studies
- *Standard procedures* that do not allow for electronic demarcation of the image field beyond the actual collimation
- *Automated technology* which closes the collimators when new projections are selected. This would force radiographers to remain *active* in the collimation process

Årsag til forringet praksis?

**INFORMEREDE radiografer
vs. IKKE INFORMEREDE
radiografer:**

Fra bachelorprojekt af Kia
Gundersen og Tina Ørnsholt

Informerede radiografer vs. IKKE informerede radiografer:

IKKE informerede:

% udenfor ODI:

- Digitale: 62% (fra mit studie)

Informerede :

% udenfor ODI:

- Digitale: 44%
(gennemsnit af 48 billeder)

Fra bachelorprojekt af Kia Gundersen og Tina Ørnsholt

- Analoge (fra mit studie):
42%

Hvor mange radiografer har produceret bildematerialet?

- Studiet omhandler radiografers praksis
- Statistiske beregninger er baseret på antal billeder
- Praktiske årsager (mangelfuld registrering)
- 38 + 9 radiografer på de aktuelle stuer.

Kasserede billeder?

Aldersfordelingens effekt?

Digital: Mean 57, median 58 years

Analogous: Mean 52, median 51 years

Linear regression analysis:

Age:

explained 2.8% of the variation in *area* (p. 0.027)

Metodologiske problemer (jf. Altman):

- 1. Residualer (udfaldsvariabel) ikke normalfordelt
- 2. Forskelle i sd. mellem analoge/digitale data
- 3. Er det en linjær sammenhæng?

- **Matched 1:1 case control design**
39 digitale og 39 analoge billeder matchet efter alder
- Utblændet areal i % av total exponeret areal: **D: 61%, A: 38%**
(Hovedstudie: D: 62%, A: 42%)
- **P: < 0,001** (Two-sample Wilcoxon rank-sum (Mann-Whitney) test)

Manglende viden:

- Faktisk årsag
- Effekt på billedkontrast

Tak til min vejleder:

MD, PHD

ANSGAR ESPELAND

Department of Radiology
Haukeland University Hospital
Bergen, Norway